

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

Cap. I. De peccatis cordis, oris, auditus, visus, & tactus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

EXAMEN VIII.

De Legibus in particulari circa materiam sexti
Mandati Decalogi de luxuria
specialiter.

CAPVT PRIMVM.

De peccatis cordis, oris, auditus, visus & tactus
contra sextum præceptum.

§. 1.
Cordis
luxu-
ries.

I.

DE sensuum delictis faciendum periculum: quoniam modo corde hoc sextum præceptum: Non mox haberi, frangitur? Aut desiderando rem illicitam; quod quidem desiderium ab obiecto speciem desumit, vt si cupis simplicem fornicationem, aut adulterium perpetrare. Delinquitur vterius per morosam delectationem de re mala: si quidem sit de cogitatione tantum sine voluntatis consensu, peccatum non est; debet enim ad hoc, vt sit peccatum mortale, esse perfectè voluntaria: vt autem veniale sit sufficit quælibet negligentia. Porò huiusmodi delectatio eiusdem est speciei cum opere præsentate cogitatio; quidquid alij postea citandi senserint.

§. 2.
Oris li-
bido.

2. Quando nemore grauitè aut leuiter delinquimus? Locutio rerum turpium ex se res indifferens est: ob curiositatem tantum, vel leuitatem, sublato periculo, aut alio malo fine, veniale peccatum est; ob delectationem autem est peccatum quale res, de quibus est sermo: si res sint mortales, etiam locutio mortalis erit: si veniales, veniales. Ob delectationem verò ex narratione non excedit venialem culpam; cauenda tamen huiusmodi locutio propter periculum frequenter imminens.

§. 3.
Auditus
& visus
malitia.

3. Quidnam de auditu, aut visu comœdiarum? Repræsentantes comœdias res turpes continentes, vel eo modo vt ad venerem vt plurimum excitent, mortaliter peccant. Porò audientes ob scientiam, ob aliquem bonum finem, non peccant, ob curiositatem, aut leuitatem, venialiter delinquent; ob delectationem veneream ex ipsis consurgentem, vel cum probabili periculo illius, lethaliter excedunt. Id quod de scriben

scribentibus aut pingentibus res turpes, idem de legentibus turpes libros affirmo.

4. *Turpis aspectus malitiam distinguit.* In aspectu equidem duplex delectatio, una rei visæ ob qualitates naturales: & hæc si sit rerum turpium ob delectationem tantum naturalem, omni periculo sublato transeundi ad veneræam delectationem, venialis culpa tantum est: partium tamen generationi deseruentium, practicè loquendo, periculosis aspectus est sub mortali: quia nimia commotio spirituum: nisi leuissimus seu pertransennam talis esset aspectus. Altera delectatio est rei visæ ob delectationem veneræam, vel cum probabili periculo illius, & hæc est mortale peccatum. Aspectus ob curiositatem culpam venialem non excedit, modò periculum omne seclusum sit transeundi ad delectationem carnalem; enim verò si esset aspectus partium, quas pudor velat, vel ipsius concubitus; speculatiuè quidem non damnarim practicè autem sub mortali damnandum existimo ob periculum faciliter transeundi ad illicita: consulatur cuiusvis complexio, & atas.

5. *Quid de ornatu corporis aspiciendo à feminis, seu viris dato sentendum?* Si sit animo, vt quis aut quæ carnaliter admetur, mortale crimen est: si alio bono fine vt maritus, v.g. aut vxor alliciatum, non est peccatum; si fiat non malo fine, sed ob naturalem fastus inclinationem, veniale tantum erit, aut aliquando nullum.

6. *Munera ne repr. banda sub mortali?* Munerum missio ex prauo affectu mortale est; si affectus prauus mortaliter sit: si venialis tantum, solummodo veniale crimen erit.

§.4.
Tactus
turpitudi-

7. *Venio ad tactum malitiam, qua quidem in pudicitia vocatur. Distingue tactum qualitate.* Triplices sunt tactus. Primò, in signum amoris, & motu patriæ. Secundò, causa delectationis concubitus. Tertio, causa delectationis ipsius tactus secundum se considerati, vt est delectabilis secundum qualitates naturales. Igitur oscula, amplexus & tactus quicumque ex se, & ex solo obiecto res quædam indifferentes sunt. Si fiant primo modo causa amicitie, liciti sunt, & delectatio inde consequens etiam licita est. Si fiant secundo modo causa veneræ delectationis, mortalia peccata sunt inter solutos (seu non coniuges) siue exerceantur tanquam dispositiones quædam ad concubitum siue tanquam signa, quibus imaginationi repræsentetur idem concubitus, quasi ea ratione fruantur concubitus delectatione. Si autem tertio modo fiant ob solam delectationem sensibilem, non sunt le-

thalia peccata; sed venialia, nisi admisceatur delectatio venerea; practicè tamen vitandi sunt sub mortali, ob periculum adducendi delectationem concubitus, vel venerem. Et quidem antiqui Doctores tactus ob solam delectationem sensibilem non vocant libidinosos: hi enim sunt qui fiunt propter delectationem peccati mortalis in materia luxuria: vnde huiusmodi tactus potius delectabiles secundum sensum tactus, quam libidinosos appellarim. Hinc colligo omnem tactum libidinosum inter solutos mortale peccatum esse.

8. *Quid de tactibus in pudendis?* Ob solam delectationem sensibilem practicè sunt mortalia, pro ratione periculi; & ideo vitandi profus. Quid enim conferat speculatiuè esse licitos, si illiciti prahenduntur in praxi?

9. *Possunt ne aliqui tactus à femina, seu viro permitti?* Cùm quis aut quæ credit honesto amore alterum moueri, permitti possunt; in dubio autem attendendum cuius generis sint, an ex iis, qui palam fiunt, & pudici reputantur, an ex aliis qui tenebras querunt, & impudici.

10. *Quid de tactibus ob solam curiositatem?* Si sint in partibus honestis, venialem culpam non excedunt; in impudicis propriis, probabile, non esse mortalia; in alienis autem præcipuè si alter sit solus, speculatiuè loquendo venialia possunt esse: practicè tamen sub mortali vitandi ob periculum.

CAPVT II.

De septem Luxuria speciebus.

S. I.
Simplex
fornicatio.

11. *Quotnam Luxuria species?* Septem; Fornicatio simplex, Adulterium, Incestus, Stuprum, Raptus, Sacrilegium & vitium contra naturam, species quidem morales dixerim, non physicas.

12. *Quidnam est simplex fornicatio?* Concubitus naturalis soluti cum soluta. *In quonam huius deformitas posita est?* In eo, quod ex ea non possit sequi commoda institutio, & promotio prolis ad perfectum statum.

13. *Num mortale semper?* Ita planè, nullo enim in casu est licita ex iure naturali.

14. *An concubitus cum infideli sacrilegium sit?* Minimè, sed fornicatio grauior in eadem specie.

I 5. *Quid*